

Lausunto

BO

18.11.2021

Ulkoministeriö

Viite: Ulkoministeriön lausuntopyyntö PC0TQ351-29

Ulkoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kansallisesta vientilupaviranomaisesta. Esityksessä annetaan toimivaltaista vientilupaviranomaista koskevat tarpeelliset kansalliset säännökset. Lakiesityksessä nimettäisiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2015/479 ns. vientimenettelyasetus ja sen nojalla annettavien komission täytäntöönpanosäädösten tarkoittama toimivaltainen viranomainen, joka olisi ulkoministeriön kansainvälisen kaupan osaston vientivalvontayksikkö.

Esitys sisältää myös mm. Tullille lain täytäntöönpanoon liittyviä tehtäviä. Lisäksi määritellään toimivaltaisen viranomaisen, Tullin ja muiden viranomaisten tehtävissä tarvittavat tietojen saantia ja tietojen luovuttamista koskevat velvoitteet. Esitys sisältää myös lain rikkomisesta aiheutuvat seuraamukset ja muutoksenhakua koskevat säännökset.

Hallituksen esityksen valmistelu perustuu oikeuskanslerin sosiaali- ja terveysministeriölle antamaan lausuntoon, jonka mukaan vientilupa-asioiden käsittelyn toimivaltainen viranomainen pitäisi osoittaa lailla tilapäiseksikin jäävässä soveltamistilanteessa. Asia tuli ajankohtaiseksi koronapandemian puhjettua. Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoministeriössä.

Valtiovarainministeriön lausunto**Keskitetty toimintamalli**

Esityksessä annettaisiin toimivaltaista vientilupaviranomaista koskevat tarpeelliset kansalliset säännökset. Valtiovarainministeriö pitää kannatettavana järjestelyä, jossa vientilupaviranomaista koskeva tehtävä toteutetaan harkittuna, kestäväällä ja lainsäädäntötasoisella ratkaisulla määriteltäessä vientilupatehtävä osaksi ulkoministeriön kansainvälisen kaupan osaston vientivalvontayksikön tehtäviä.

Keskitetty toimintamalli vaikuttaa selkeästi hajautettua mallia tarkoituksenmukaisemmalla, laadukkaammalla ja kustannustehokkaammalla ratkaisulta. Samalla on tärkeää varmistaa, että vientilupamenettely kokonaisuudessaan on sen asiakkaille joustava, nopea ja sähköisesti hoidettava palvelukokonaisuus, jossa on mahdollisimman pieni hallinnollinen taakka.

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan mainittavia taloudellisia tai yhteiskunnallisia vaikutuksia. Ehdotetulla lailla ei ole myöskään valtion talousarvioon kohdistuvia vaikutuksia. Valtiovarainministeriö toteaa, että hallituksen esitystä ei tarvitse tuoda ennen hallituksen antamista käsiteltäväksi valtioneuvoston raha-asiainvaliokuntaan.

Jatkovalmisteluihin liittyen

Valtiovarainministeriö kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin hallituksen esityksen jatkovalmistelussa:

- Säädetäessä uudesta viranomaisesta tai viranomaiselle uudesta tehtävä, on hallituksen esityksen valmistelussa tehtävä julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 8.2 §:n nojalla 5.3 §:ssä tarkoitettu tiedonhallinnan muutosvaikutusarviointi.
- Hallituksen esityksen säätämisjärjestysperustelut perustuvat vanhaan perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöön. Kun otetaan huomioon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain säännökset tietojen saamisesta, antamisesta ja luovuttamisesta, ei erityislainsäädäntöön ole tarvetta sijoittaa sääntelyä, joka sisältää tietojen luovuttamiseen liittyviä säännöksiä, ellei säännösten tarkoituksena ole antaa tiedot luovuttavalle viranomaiselle oikeus luovuttaa tietoja oma-aloitteisesti. Sääntelyn tulisi perustua tiedon-saantioikeuksia koskevaan sääntelyyn. Merkitystä tällä on erityisesti tilanteissa, joissa tietoja aiotaan luovuttaa teknisten rajapintojen tai katseluyhteyksien avulla, koska näiden luovutustapojen perusteena on tiedot saavalle viranomaiselle säädetty tiedonsaantioikeus, jolloin tietojen luovuttamista oikeuttava sääntely ei mahdollista näiden luovutustapojen käyttöä.
- Säädetäessä tiedonsaantioikeuksista, tulisi säännös muotoilla muotoon, josta ilmenee, että tiedot on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä. Hallituksen esityksen luonnoksessa tiedonsaantioikeus on säädetty vaivalloisella tavalla.

Valtiosihteeri kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Tiedoksi: Siltanen (VKO), Talsi (VO), Voutilainen (JulkICT)

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/26230/2021

VN; Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kansallisesta
vientilupaviranomaisesta., PC0TQ351-29

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/26230/2021-VM-4

VMn lausunto koskien hallituksen esitystä kansallisesta
vientilupaviranomaisesta.DOCX

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Yläoutinen Sami 91239847V	2021-11-17T13:45:18	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK
Majanen Juha 91237851F	2021-11-17T13:54:10	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

cf371b25f1c8b2a0c22cf848b9c1dabe601034dad6c125d0548a9bf2468a17cd